

деталі візуального ряду та зрозуміти їх в цілому. Яскравість кольорів, виразність ліній (порівняно зі стінгазетами чи гравюрами), чіткість і сучасність зображень відіграють тут важливу роль. Вчителі повинні постійно підвищувати загальну ефективність навчального процесу. Наочність є найважливішим принципом навчання в початковій школі і давно визнана в педагогічній теорії та практиці. Це продиктовано як психологічними особливостями дітей молодшого шкільного віку, так і загальними освітніми завданнями на уроці.

Таким чином, візуалізація навчання є однією з найважливіших умов успішного формування всіх форм мислення в учнів, джерелом об'єктивних наукових знань, запорукою розвитку мовлення та самостійного розуміння матеріалу. Зорова, слухова, розумова пам'ять – дуже активно реагує на наочність якщо підійти ще й зі сторони інтересів дитини. Ми можемо побудувати урок не лише на правилах, вправах та прикладах, але також можемо його збагатити відео, аудіо матеріалами, додати слайди з яскравими ілюстраціями і поєднати це з усім відомими схемами, таблицями.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бабійчук Т. Використання звуко- та відеозаписів на уроках української мови. *Українська мова та література в загальноосвітній школі*. 2004. № 7. С. 50–54.
2. Використання наочних засобів на уроках розвитку мовлення URL: <https://studfile.net/preview/5457972/page:8/> (дата звернення: 05.04.2023).
3. Мосіяшенко В. Рідна мова в педагогічній системі К. Д. Ушинського. *Початкова школа*. 2009. № 4. С. 75–78.
4. Нова українська школа: порадник для вчителя. За заг. ред. Н. М. Бібік. Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.
5. Паламарчук В. І. Динамічні таблиці для початкової школи. *Початкова школа*. К.: Освіта, 1992. № 3. С. 18-26.
6. Сухомлинський В.О. Слово рідної мови. *Українська мова і література в школі*. 1968. №12. С. 1-10.

Рабчинська Карина Сергіївна
*студентка 1 курсу магістратури, педагогічного факультету,
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»*

Науковий керівник:
Шкабаріна Маргарита Андріївна
*кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики
початкової освіти
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»*

МЕТОДИ ФОРМУВАННЯ МЕДІАКОМПЕТЕНТНОСТІ В ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

Наукові дослідження підтверджують важливість розвитку медіаграмотності у молодших школярів. У контексті зростаючої кількості доступних медіаформ та швидкого розвитку технологій, критичне мислення та здатність до аналізу інформації стає все важливішою навичкою для подальшого успіху та самореалізації у світі.

Недостатня медіаграмотність може призвести до негативних наслідків, таких як поширення міфів та фейків, прийняття неправильних рішень на основі необ'єктивної інформації, а також психологічних проблем, таких як залежність від соціальних мереж. У зв'язку із цим значно актуалізується проблема необхідності розвитку медіаграмотності, уже в молодшому шкільному віці, що зумовлено певними факторами:

- молодший шкільний вік є надзвичайно важливим періодом для інтелектуального, фізичного та психоемоційного розвитку дитини;

- сучасна дитина під час вступу до школи вже, зазвичай, має певний досвід роботи з ІКТ;

- учні початкової школи зіштовхуються зі щільним потоком інформації (навчальної, медійної), при цьому відчують значні труднощі, коли необхідно відшукати необхідну інформацію, самостійно критично оцінити її, виявити не тільки інтелектуальну та пізнавальну активність, але й особистісну, суб'єктивну позицію, творчу індивідуальність [4].

Медіаграмотність – сукупність знань, навичок та умінь, що дозволяють учням аналізувати, критично оцінювати і створювати повідомлення різних жанрів і форм для різних типів медіа, а також розуміти й аналізувати складні процеси функціонування медіа в суспільстві [2, с. 62].

Медіаграмотність складається з таких частин:

- естетичні та креативні навички (здатність бачити, чути, створювати й інтерпретувати медіатексти);

- інтерактивні навички (здатність спілкуватися за допомогою медіа і приміряти на себе різні медіа ролі);

- навички критичного аналізу (вміння інтерпретувати і розуміти значення різних медіатекстів);

- навички безпеки (вміння знаходити вихід зі скрутних ситуацій і уникати їх, навички безпечної поведінки у віртуальному просторі) [3, с. 19-20].

Медіаграмотність сприяє розвитку когнітивних та соціальних навичок, таких як критичне мислення, оцінка інформації та розуміння різних точок зору. Ці навички допомагають учням використовувати медіаформи з більшою свідомістю, оцінювати їхню достовірність та аналізувати контекст, у якому вони поширюються. Навчання медіаграмотності також сприяє розвитку творчих здібностей дітей, так як вони навчаються ефективно використовувати медіаформи для виразу своїх ідей та сприйняття інформації з різних джерел. За допомогою медіаформ учні можуть розвивати свої навички комунікації та взаємодії з іншими людьми, навчатися співпрацювати та спілкуватися з різними культурами та групами.

Проаналізувавши думки та твердження різних науковців щодо системи вправ з розвитку медіаграмотності, А.Єфіменко, О.Ішутіна зробили висновок, що низку вправ і завдань такого типу можна подіти на дві основні групи:

1. Рецептивно-перцептивні – завдання, які передбачають критичне осмислення, аналіз та висловлення власного судження щодо інформації, яка подається в медійних текстах (учні висловлюють власні думки та почуття про прослуханий, побачений чи прочитаний медіатекст, вчать визначати головну ідею та мету того чи іншого медіатексту).

2. Творчі – завдання, що спонукають учнів до створення власних, хоч і найпростіших, медіатекстів (сприяють навчанню учнів створювати якісні та оригінальні медіапродукти –колажі, комікси, фото, стінгазети) [1, с. 129].

Ми визначили кілька основних методів формування медіаграмотності у молодших школярів:

1. Розробка спеціальної програми навчання медіаграмотності: це може бути окремий предмет або частина іншого навчального предмета. Такі програми містять різні теми, такі як засоби масової інформації, соціальні мережі, блоги, інтернет-пошук тощо.

2. Включення медіаграмотності до проєктної діяльності учнів: учні можуть створювати власні проєкти з використанням різних медіаформ, таких як відео, зображення, аудіо. Це дозволить їм дізнатися про різноманітні аспекти медіаграмотності та застосовувати їх на практиці.

3. Розробка та використання інтерактивних матеріалів: інтерактивні вправи та ігри можуть допомогти учням розвивати навички критичного мислення та оцінки інформації. Ці матеріали можуть бути доступні як в онлайн-форматі, так і у формі друкованих посібників.

4. Робота з реальними прикладами: учні можуть аналізувати реальні ситуації та приклади використання медіаформ у різних контекстах. Це допоможе їм розуміти, як інформація може бути представлена та інтерпретована на різних медіаплатформах.

5. Розвиток критичного мислення: учні можуть навчатися оцінювати та аналізувати інформацію з різних джерел, перевіряти достовірність даних, розуміти різні точки зору. Це допоможе їм розвивати критичне мислення та здатність до аналізу.

Отже, навчання медіаграмотності є важливою складовою сучасної освіти, оскільки допомагає учням розвивати різноманітні навички та компетенції, що стануть основою для їх успіху в майбутньому.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Єфіменко А., Ішутіна О. Робота з медіатекстом на уроках мовно-літературної освітньої галузі як метод формування медіаграмотності молодших школярів. *Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти*. 2021. №1(14). С. 125–132. URL: <https://doi.org/10.31865/2414-9292.14.2021.236601> (дата звернення: 11.04.2023).

2. Крупський Я. В., Михалевич В. М. Глумачний словник з інформаційно-педагогічних технологій. Вінниця. ВНТУ, 2010. 74 с.

3. Медіаосвіта і медіаграмотність: підручник. / ред.-упор. В.Ф. Іванов, за наук. ред. В.В. Різуна. К.: Центр вільної преси, 2012. 352 с.

4. Фенцик О. М., Савко Л. М. Проблема формування медіаграмотності учнів початкових класів: теоретико-змістовий аспект. 2019. URL: http://dspace-s.msu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/6499/1/The_problem_of_formation_of_media_literacy_of_primary_school_students_theoretical_and_semantic_aspect.pdf (дата звернення: 11.04.2023).

Романюк Іванна Вікторівна
*студентка I курсу магістратури, педагогічного факультету,
ПВНЗ « Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янука »*

Науковий керівник
Сойко Інна Миколаївна
*канд. пед. наук, доц. кафедри теорії та методик початкової освіти
ПВНЗ « Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янука »*

ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ МОВНО- ЛІТЕРАТУРНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ

Основною організаційною формою навчальної діяльності практично в усіх країнах світу є класно-урочна система навчання. Протягом чотирьох століть поспіль відбувався безперервний прогрес. Сьогодні, з розвитком науки і техніки, освіта більше не може задовольняти потреби суспільства і потребує більшого вдосконалення. Причиною цього є як закономірне і неминуче збільшення обсягу обов'язкових загальноосвітніх знань, так і зміна освітніх вимог суспільства.

Відповідно до Державного стандарту початкової загальної освіти однією з найважливіших проблем викладання української мови є розвиток мовної, мовленнєвої компетентностей молодших школярів. Учитель початкових класів повинен постійно удосконалювати процес навчання, що дозволяє дітям ефективно і якісно засвоювати програмний матеріал.

Тому, у багатьох педагогів виникає питання: «Як підвищити ефективність освітнього процесу, досягти високого рівня інтелектуального розвитку учнів, забезпечити набуття ними навичок індивідуального саморозвитку?». На мій погляд, для успіху найефективнішим засобом досягнення цієї мети є інноваційна технологія навчання. Творчий підхід забезпечує позитивний потяг до здобуття знань, активне функціонування інтелектуальної та вольової сфери сприяє розвитку творчої особистості. Значною мірою цього можна досягти шляхом перетворення традиційних уроків на інтерактивні з використанням сучасних інноваційних технологій, особливо інтерактивних технологій навчання.